

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/502/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4412222071
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4412222071.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova ul. č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, zastúpená advokátom a konateľom Doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o zaplatenie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 9C/211/2012-48 zo dňa 24. marca 2014, takto jednohlasne

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ (žalobca) sa návrhom (žalobou) zo dňa 27.09.2012 domáhal, aby súd vydal rozhodnutie, ktorým by bol odporca (žalovaný) zaviazaný zaplatiť mu z titulu majetkovej škody sumu 175,-Eur a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 940,44 Eur a náhradu trov konania do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoj návrh odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 44 ods. 7 Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z. z. - v znení platnom od 1.9.2005 a § 44 ods.8 v znení platnom od 1.12.2006) a zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a skutkovo ho odôvodnil tým, že exekučný súd - Okresný súd Nové Zámky v exekučnom konaní vedenom na základe jeho návrhu na vykonanie exekúcie proti povinnému -Y. K., registrovaný u súdneho exekútora pod sp. zn. EX 2610/2003 nerozhodol o návrhu oprávneného na zmenu exekútora v zákonom stanovenom čase.

Opísaný postup exekučného súdu hodnotí ako nesprávny a v rozpore so zákonom, konkrétne s ustanovením § 44 ods.8 Exekučného poriadku. V predmetnom prípade neexistuje okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať nesústredene a so zbytočnými prietiahmi tak, že k vydaniu rozhodnutia o zmene súdneho exekútora pristúpil až po veľmi dlhej dobe. Nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedliteľná, pretože počas špecifikovaného obdobia nevykonával vo veci také úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal. Z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu vznikla navrhovateľovi majetková škoda v celkovej výške 175 Eur v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu exekútora a rozhodnutím o ňom a to výlučne vplyvom nesústredenej činnosti exekučného súdu, predstavujúca náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu exekútora a rozhodnutím o ňom. Vynaložil v tomto období náklady na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému v sume 70,-Eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40,-Eur, na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom v sume 50,-Eur, v sume 15,-Eur na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, publikačné výdaje spojené s vyhotovením týchto urgencií, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu exekučného konania na súde.

Ďalej si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výpočet uskutočnil alikvotným pomerom 55,32 Eur za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu /na základe aplikácie doktríny ústavného súdu pokiaľ ide o zbytočné prietahy v súdnom konaní vo výške 663,88 Eur za rok :12 mesiacov v roku = 55,32 Eur/. Mal za to, že samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej dobe v spojení s porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie veci v primeranom čase nie je dostatočným zadosťučinením, vzhľadom na ujmu mu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ktorý je dôsledkom nesústrednej činnosti takej intenzity, ktorá mala za následok zbytočné prietahy v konaní spojené so zásahom do výkonu jeho majetkových práv. Nesprávnym úradným postupom, márnym uplynutím času boli reálne ohrozené legitímne očakávania navrhovateľa, že nastanú účinky predpokladané ust. § 44 ods.8 Exekučného poriadku a správnym úradným postupom exekučného súdu dôjde k zámene súdneho exekútora, čo bude viesť k efektívnemu a účinnému vymoženiu jeho pohľadávky.

Nesprávny úradný postup exekučného súdu vystavil oprávnené záujmy navrhovateľa nasledovným rizikám: -neskorým ukončením procedúry zmeny súdneho exekútora exekučným súdom nastalo riziko zániku povinného, -nastalo riziko zmarenia účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, -nastalo riziko insolvenčnej povinného.

Ďalším dôvodom na priznanie nemajetkovej ujmy je, že neexistencia akéhokoľvek účinného vnútroštátneho prostriedku nápravy spôsobilého reštituovať vzniknutú situáciu, vyvolala u navrhovateľa, resp. u členov riadiacich orgánov spoločnosti, ako aj u jej majiteľov pocity frustrácie, úzkosti, nespravodlivosti, neistoty, nedôvery v právo a rovnosť v spoločnosti, zánik ďalších plánovaných podnikateľských aktivít navrhovateľa, ako aj zánik už vytvorených podnikateľských plánov. Vyvolaná strata zisku z realizovaného obchodu spôsobila hospodársku stratu na strane navrhovateľa, ale aj na strane jeho majiteľov. Nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy navrhovateľa a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať.

Je nutné deklarovať porušenie jeho práva na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej dobe v spojení s porušením jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie veci v primeranom čase, deklarovať porušenie práva navrhovateľa na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces, deklarovať porušenie princípov právneho štátu nesprávnym úradným postupom exekučného súdu, konkrétne princípu legality a princípu ochrany legitímnych očakávaní, princípu ochrany dôvery v právo a princípu právnej istoty a nahradiť mu požadovanú nemajetkovú ujmu a majetkovú škodu, ktorá mu bola spôsobená v priamej príčinnej súvislosti s porušením označených práv a princípov právneho štátu.

Uviedol, že si uplatňuje nemajetkovú ujmu za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky.

Medzitýmnym rozsudkom žiadal určiť žalovanú zodpovednou za škodu, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom exekučného súdu, nerozhodnutím o jeho návrhu ako oprávneného na zmenu exekútora v exekučnom konaní vedenom pre pohľadávku navrhovateľa.

Odporca navrhol návrh ako nedôvodný zamietnuť.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa po prejednaní veci na pojednávaní návrh navrhovateľa zamietol a o trovách účastníkov rozhodol tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na vykonané dokazovanie, najmä obsahom spisu Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 15Er/467/2003 a citované ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, § 9 ods. 1 a 2 v znení platnom do 1.1.2013, § 9 ods.2, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 až 3 a ustanovenie Exekučného poriadku /zákon č. 233/1995 Z. z./ §41 ods.1, 2, § 44 ods. 8 v znení účinnom od 1.12.2006 a dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nebol dôvodne podaný. V konaní úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal s poukazom na ustanovenie § 142 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku /ďalej len OSP Zák. č. 99/1963Zb./ z dôvodu, že trovy konania neuplatnil a trovy konania mu nevznikli.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že mal za preukázané z pripojeného exekučného spisu, že exekúcia začala a poverenie bolo vydané v roku 2003, dňa 22.11.2010 navrhovateľ ako oprávnený podal návrh na zmenu súdneho exekútora. Exekučný súd uznesením zo dňa 18.04.2012 rozhodol o zmene súdneho exekútora. Súd prvého stupňa v danej právnej veci dospel k záveru, že navrhovateľ v konaní nepreukázal svoje tvrdenie, že súd nevydal rozhodnutie o zmene exekútora v 30-dňovej lehote, teda mal za to, že zo

strany exekučného súdu nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu. Uviedol, že lehota v ktorej rozhodol exekučný súd bola primeraná, nedošlo k priesťahom v exekučnom konaní. Mal za to, že navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by došlo v exekučnom konaní zo strany odporcu k nesprávnemu úradnému postupu a nepreukázal ani ostatné dva zákonné predpoklady zodpovednosti odporcu za uplatnenú škodu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Domáhal sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie. V dôvodoch svojho odvolania súdu prvého stupňa vyčítal to, že prostredníctvom ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné, že súd vôbec nevysvetlil svoj názor o tom, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty a že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a má aplikovať platné právo.

Odporca sa k podanému odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania navrhovateľa (§ 212 ods. 1, prihliadajúc i na prípadné vady konania pred súdom prvého stupňa majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci - § 212 ods. 3) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa ustanovenia § 221 ods.1 písm. f/ OSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 221 ods.2 OSP.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonomnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutie odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodnutí o veci samej. Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa § 44 ods.6 Exekučného poriadku v znení platnom v čase začatia exekučného konania, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 238 ods.1 Exekučného poriadku konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak.

Podľa § 238 ods.2 Exekučného poriadku ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005.

Zákon č. 514/2003 Z. z. (nahradzujúci zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu) o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (v znení neskorších predpisov nadobúdajúci účinnosť od 1.7.2004) je osobitným zákonom, ktorý v nadväznosti na Listinu základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb. - článok 36 ods. 3 a 4), Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (č. 209/1992 Zb. - článok 6 ods. 1) a Ústavu Slovenskej republiky (č. 460/1992 Zb. - článok 46 ods. 3) upravuje podmienky a spôsob náhrady škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci, keď na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť súčasne splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona.

Základnou podmienkou je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc niektorým zo spôsobom v zákone špecifikovaným, druhým predpokladom je

vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a treťou nevyhnutnou podmienkou je, aby medzi konaním vedúcim k vzniku škody a samotnou škodou bola daná priama príčinná súvislosť, pričom dôkazné bremeno na preukázanie splnenia zákonných podmienok znáša poškodený a v prípade ich preukázania sa štát svojej zodpovednosti zbaviť nemôže, keďže zodpovednosť štátu má charakter objektívnej zodpovednosti (bez ohľadu na zavinenie). Zákon rozlišuje dva základné okruhy zodpovednosti za škodu a to zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 5 a 6) a zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9), keď je samostatne upravená zodpovednosť zodpovednosť štátu za rozhodnutie o zatknutí, zadržaní alebo inom pozbavení osobnej slobody (§ 7) a tiež za rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo o väzbe (§ 8). Pojem "nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci" nie je zákonodarcom v ustanovení § 9 ods. 1 zákona výslovne definovaný, je uvedený len príkladmo. Pri nedostatku zákonnej explicitnej definície vo všeobecnosti možno za takýto postup považovať porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti súvisiacej s výkonom verejnej moci, ktorý sa dotýka individuálnych práv a povinností účastníkov daného konania, keď v zmysle zákona za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť takéhoto orgánu, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb.

Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom orgánu verejnej moci priamo súvisiacim s výkonom právomoci orgánu verejnej moci a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik zodpovednosti škody, čo vyžaduje starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí pre objasnenie príčin, ktoré k určitému výsledku viedli, keď nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu (priamej) príčiny a následku.

Podstata sporu účastníkov spočívala v tom, či pre rozhodnutie exekučného súdu o návrhu navrhovateľa ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora v exekučnom konaní platila tridsaťdňová zákonná lehota, či postup exekučného súdu vykazoval znaky zbytočných prietahov a či navrhovateľovi vznikla z dôvodu tvrdeného nesprávneho úradného postupu škoda a nemajetková ujma tak, že bola v príčinnej súvislosti s konaním exekučného súdu.

Odvolací súd v danej právnej veci ďalej dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa nie je preskúmateľné v časti, pokiaľ sa týka otázky, či pre rozhodnutie exekučného súdu o návrhu navrhovateľa ako oprávneného na zmenu exekútora v exekučnom konaní platila tridsaťdňová lehota /teda pre nedostatok skutkových a právnych dôvodov/, keď súd prvého stupňa nedostatočne zdôvodnil, na základe čoho dospel k záveru, že v danej právnej veci existovala 30 -dňová lehota na rozhodnutie exekučného súdu o zmene exekútora a prečo v danej veci aplikoval znenie ustanovenia § 44 ods.8 Exekučného poriadku účinné od 1.12.2006 s poukazom na dátum začatia exekúcie dňa 1.10.2003.

S poukazom na nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom, preto odvolací súd musel napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa v ďalšom konaní vo veci opätovne rozhodne, svoje rozhodnutie odôvodní v súlade s ustanovením § 157 ods.2 OSP.

Odvolací súd prijal toto rozhodnutie v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.